

GIJ ZIJT MENSCHEN — IK BEN UW GOD.

LEERREDE

OVER

EZECHIEL 34, vs. 31.

DOOR

H. F. KOHLBRÜGGE,

DOCTOR IN DE GODGELEERDHEID,

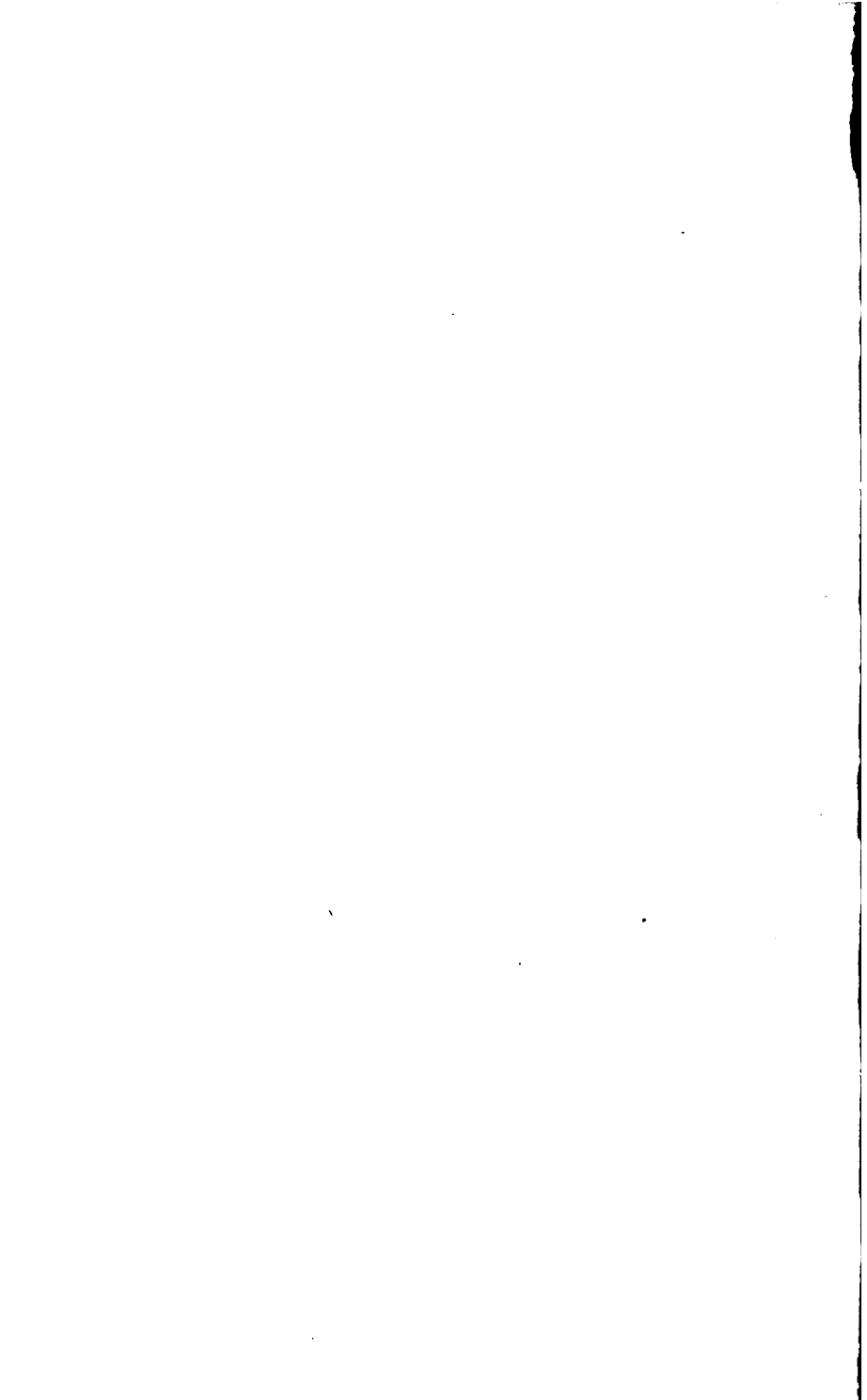
PREDIKANT DER NEDERLANDSCH-GEREFORMEERDE
GEMEENTE TE ELBERFELD.

UIT HET HOOGDUITSCH.

AMSTERDAM,

GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

1862.

LEERREDE¹

OVER

EZECHIEL 34, vs. 31.

Velen zijn er, die vragen naar den weg ter ruste, zonder den weg zelven noch ook de ruste te begeeren. Velen hebben van dezen weg beschrijvingen of schilderingen gemaakt, welke aan het onderwerp minder nog beantwoorden, dan soms de beschrijving van een land, hetwelk de schrijver nooit gezien, of de leer eener kunst, welke de leeraar zelf nooit heeft uitgeoefend, de waarheid der zaak uitdrukken kan. De werkelijke overgang van den weg, waarin men zich afslooft, naar den weg niet tot de ruste, maar naar den weg der ruste geschiedt even zoo snel, als de overgang van het einde eens slechten wegs op eenen goeden. De overgang is dáár aanwezig, waar men God op 't hoogst verhoogt, en waar de mensch zich op 't diepst vernedert, waar de mensch God de eere geeft en zich zelven aanklaagt en veroordeelt, dat is: zich zelven met al wat hij is en doet verwerpt. De kennis van God in het aangezicht van Jesus Christus en de kennis van zich zelven gaan hand aan hand. Waar deze twee niet te zamen gaan, is een van beiden ge-

¹ Gehouden 1 September 1861.

brekkig, ja leugen. Men moet zich zelven kennen om te ondervinden wat eeuwige liefde, wat vrije ontferming, wat waarlijk genade is. De kennis van zich zelven heeft niemand uit zich zelven, maar het is God die haar geeft. Waar God deze kennis geeft, daar geeft Hij haar zóó, dat Hij ons zegt, hoe Hij ons kent; en na ons dit gezegd te hebben, overweldigt Hij ons met zijne genade, zoodat wij ervaren, wat wij voor onmogelijk hielden, namelijk hoe ons geheele zijn Hem niet weêrhouden heeft, noch weêrhoudt ons barmhartigheid te laten wedervaren op grond van datgene wat Gods Lam voor God is, en Gode gebragt heeft.

Deze kennis nu geeft God door Zijnen Heiligen Geest op zulk eene wijze, dat Hij ons door en door verootmoedigt onder zijne wet en door de magt zijner liefde. En omdat Hij het alles door zijn Woord doet, zoo brengen wij u Gods Woord, opdat gij voor de ware rust uwer zielen, bij aanvang of voortgang moogt waarnemen, hoe God, hoe zijn Woord ons kent; wat God, wat dat Woord van ons zegt, ook dan wanneer het ons verzekert, dat God onze God is.

Wij lezen bij den Profeet Ezechiël, kap. 34, vers 31: Gij nu, o mijne schapen, schapen mijner weide! gij zijt menschen: Ik ben uw God, spreekt de Heere Heere.

Sommigen vertalen: "Gij zijt de menschen," of "gij zijt de menschheid," wat openbaar onjuist is; zoo als ook Luthers vertaling hier het regte niet getroffen heeft, tenzij wij te voren de meening Gods verstaan hebben.

Wij behandelen in dit uur ter onzer zelfkennis, wat God van de zijnen zegt: "gij zijt menschen," spreekt de Heere

Heere. Beantwoorden wij de vraag, wat God ons daarmede zeggen wil.

De Heere spreekt in dit zelfde kapittel van de zijnen, onder het beeld van schapen. En dan vermeldt Hij van zieken, die genezen, van gekwetsten, die verbonden, van verdwaalden, die wedergebracht, van verlorenen, die gezocht moeten worden; van hard en wreed behandelde, die Hij in vrijheid wil gesteld hebben. Hij beschrijft de zijnen als schapen, die geene herders hebben, die al het wild gedierte des velds tot spijs geworden en geheel en al verstrooid zijn; als dezulken, die op alle bergen en op allen hoogen heuvel heen en weder dwalen, zonder iets te vinden dat hunnen honger stillen kan; als dezulken, die over het gansche land verstrooid zijn. En er is niemand, zegt Hij, die er naar vraagt, en niemand, die acht op hen geeft. Schapen zijn het, die eten moeten wat de herders, als ware bokken, met hunne voeten vertreden hebben, en drinken wat die bokken met hunne voeten vermodderd hebben. Magere schapen zijn het, en zwakke, die met hoornen gestooten worden, tot dat ze geheel verstrooid zijn. Zij zijn onder het juk der dienstbaarheid gebracht, zijn vol vrees, en de prooi van elk wild gedierte. Zij dwalen heen en weder, waar het niet geregend heeft, waar geene weide, geene vrucht is; waar niets groeit voor hunnen honger en kommer. Vatten wij dit alles te zamen, zoo wil de Heere, met zijne uitspraak: "mensen zijt gij" zeggen: Gij zijt verloren, verdwaald, verwond en zóó zwak, dat gij u niet verweren kunt; gij zijt zonder verzorging of verpleging."

Mensen zijt gij, is derhalve eene uitspraak van ont-

ferming, waarbij de eeuwige Ontfermer aan de zijnen te verstaan geeft, wat zij zijn, namelijk: verloren, verdwaald, verwond, weerloos en hulpeloos. Deze uitspraak zegt echter nog meer. Want, wordt wel is waar in dit kapittel aan de herders, die in plaats van de schapen zich zelven weiden, de schuld gegeven, zoo is het toch uit andere uitspraken van den profeet openbaar, dat de schapen eertijds betere weide gekend hebben en door verleiding des vijands en eigen moedwillige ongehoorzaamheid onder zulke herders geraakt zijn.

De Heere zegt: "Gij zijt door en door zwak en kunt u zelven niet helpen noch verlossen; ik weet dat gij het opregt beproefd hebt, maar het is u alles mislukt; gij zijt met dat alles niet verder gevorderd, dan tot de ervaring, dat en hoe gij menschen zijt; — welaan, ik ken u niet anders, en ontferm mij uwer, zoo als gij zijt.

Wanneer de Heere bij iemand met de bekeering aanvangt, dan vangt ook de mensch aan, om zich zelven te bekeeren, en daar gaat het opregt en welgemeend toe; doch de mensch verstaat de genade niet, hoe zij door en door, van het begin tot het einde, genade is; zijn streven is, om zich boven het menschelijke standpunt uit te verheffen en zijne vrije vlugt te nemen. Is er nu Gods werk in de ziel, zoo wordt de mensch in het licht der wet al verkeerder en verkeerder, altijd zondiger en zondiger, en het einde is, dat hij gewaar wordt hoe hij door en door mensch is; — dan komt het volkomen vertwijfelen aan zich zelven, maar dan komt ook God met zijnen troost: "menschen zijt gij," — Ik heb ulieden nooit anders gekend, en zóó neem Ik u ook aan.

Van waar de verkeerde zin bij den geloovige en de on-

bekeerde zin bij den ongeloovige, zoo niet dáárvan, dat zoowel de een als de ander niet indachtig is, dat hij een mensch is. Daartoe komt nu het Woord het ons aanzeggen, wie wij zijn, opdat van den eenen de verkeerde zin afgenomen zij, en de ander den onbekeerden zin aflegge.

Wat helpt de prediking, wat de mensch in Christus is, wanneer hij niet tot de zelfkennis komt, wie hij in en op zich zelfven is? Immers zonder grondige verootmoediging is er geene verhooging, het zij dan zulk eene, die later toch op vallen uitloopt. Zonder voorafgegane verootmoedigende zelfkennis blijft men een wreed regter van zijnen naaste, een huichelaar en onregtvaardige, vol toorn en boosheid, een wraakgierig tiran. Het is een kenteeken van alle verworpenen, dat zij hier op aarde zich zelfven niet kennen; gelijk het een kenmerk aller heiligen is, dat zij aan zich zelfven openbaar en ontdekt worden, en in ootmoed bekennen, dat zij menschen zijn. Wat men ook van het evangelie weten moge, zonder zelfkennis blijft men toch onbekeerd, of men verstikt in zijn tegenspreken; of wel men leert anderen en leert zich zelfven niet; men blijft in zijnen waan van vrijen wil en algemeene genade, in wrok tegen God en zijne heiligen, en raakt van den weg af in den nevel van nederigheid en dienst der engelen, gelijk de Apostel schrijft aan de Kolossensen, kap. 2, vs. 18.

Menschen zijt gij, spreekt de Heere door den profeet Ezechiël. Letten wij naauwkeurig op hetgeen de Schrift elders in denzelfden zin van ons getuigt, zoo is dat alles vervat in hetgeen de Prediker zegt kap. 6, vs. 10: "Wat ook iemand zij, alreede is zijn naam genoemd, en het

is bekend, dat hij een mensch is; en dat hij niet kan regten met dien, die sterker is dan hij.”

Mensch heet van den beginne afdatgene, wat stof en aarde is, wat aardsch en derhalve niet hemelsch is, gelijk geschreven staat 1 Kor. 15, vs. 47: “De eerste mensch is uit de aarde, aardsch.”

Wat moet nu zulke aarde? Zij wordt weder tot aarde, waaruit ze genomen is. “Stof zijt gij, en gij zult tot stof wederkeeren,” spreekt God, de Heere. “Daar wij belijden, dat God alles uit niets gemaakt heeft, wat zijn wij dan meer dan een niets in ons zelve; daar wij toch, wat wij zijn, alleen door Gods schepping zijn en alleenlijk door Gods bewaring blijven? Wanneer God Zijnen adem uit ons terugtrekt, dan zijn wij immers lijken, die verrotten; kan een maaksel werken of kan het bepalen wat het werken zal? Hangt het niet geheel van de bepaling desgenen af, die het gemaakt heeft, opdat hij daarmede doe, wat hij wil? Kan een mensch verzinnen, trachten, willen, zich bewegen, zien, oordeelen, beslissen, handen en voeten uitstrekken, kan hij eten, drinken, slapen, werken, kan hij hooren, voelen, kan hij, met één woord, een oogenblikje ademen en leven zonder God? O hoe waar is het, wat geschreven staat Jes. 40, vs. 15, 17: “Ziet, de volken zijn geacht als een druppel van eenen emmer, en als een stofje van de weegschaal; ziet, Hij werpt de eilanden heen als dun stof! — Alle volken zijn als niets voor Hem; en zij worden bij Hem geacht minder dan niets en ijdelheid.” En kap. 41, vs. 23, 24: “Ja, doet goed, en doet kwaad, dat wij verbaasd staan en te zamen toezien. Ziet, gijlieden zijt minder dan niet, en ulieder werk is erger

dan een adder; hij is een gruwel, die ulieden verkiest.” Als dit de volken geldt, hoeveel te meer een’ enkel mensch; daarom, wee dien, die met zijnen Formeerder twist, namelijk de potscherf met den pottbakker des leems! Zal ook het leem tot zijnen formeerder zeggen: Wat maakt gij? of uw werk: Hij heeft geene handen? ¹ O hoe geldt van ons allen, wanneer wij ons onafhankelijk van God wanen, of meenen: Wij kunnen toch ook iets, en moeten daarom iets, het woord: “Maar de menschen zijn immers als niets, groote lieden missen ook; zij wegen minder dan niets, zooveel als er ook zijn.” ²

Mogten wij deze afhankelijkheid van God en onze eigene hulpeloosheid toch indachtig blijven! Aan wien hebben wij het te danken, dat wij ontvangen en geboren werden, dat wij niet vermoorden eer wij het levenslicht aanschouwden? Hoe hulpeloos waren wij als jonggeborenen, en hoe lang bleven wij hulpeloos! Wat weet de mensch, dan slechts dit, wat hij, bij al zijn weten, toch niet weten wil, of niet weet, zoo als hij het weten moest: Dat hij geboren werd, om te sterven! En wie weet den dag zijns doods, als God hem dien niet te voren openbaart? O, wel zijn wij menschen, van wier gansche leven gezegd kan worden, wat Job betuigt, kap. 14, vs. 1—3: “De mensch, van eene vrouw geboren, is kort van dagen, en zat van onrust. Hij komt voort als eene bloem, en wordt afgesneden; ook vlugt hij als eene schaduw, en bestaat niet. Nog doet Gij uwe oogen over zulk eenen open; en Gij betreft mij in het ge-

¹ Jes. 45, vs. 9.

² Psalm 62, vs. 10, naar het Hebreeuwsch.

rigt met U." Vs. 22: "Maar zijn vleesch, nog aan hem zijnde, heeft smart; en zijne ziel, in hem zijnde, heeft rouw." — Waarlijk, wij menschen, zoo als wij stof zijn, en het vee, zijn elkander gelijk; zoo als de Prediker zegt, kap. 3, vs. 18—20: "Ik zeide in mijn hart van de gelegenheid der menschen-kinderen, dat God hen zal verklaren, en dat zij zullen zien, dat zij als de beesten zijn aan zich zelve. Want wat den kinderen der menschen wedervaart, dat wedervaart ook den beesten, en eenerlei wedervaart hun beiden: gelijk die sterft, alzoo sterft deze, en zij allen hebben eenerlei adem, en de uitnemendheid der menschen boven de beesten is geene: want allen zijn zij ijdelheid. Zij gaan allen naar ééne plaats; zij zijn allen uit het stof, en zij keeren allen weder tot het stof." En kap. 9, vs. 12: "Dat ook de mensch zijnen tijd niet weet, gelijk de vissen, die gevangen worden met het booze net; en gelijk de vogelen, die gevangen worden met den strik: gelijk die, alzoo worden de kinderen der menschen verstrikt, ter boozzer tijd." En Ps. 49, vs. 21: "De mensch, die in waarde is, en geen verstand heeft, wordt gelijk als de beesten, die vergaan." "Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaren, of zoo wij zeer sterk zijn, tachtig jaren; en het uitnemendste van die is moeite en verdriet: want het wordt snellijk afgesneden, en wij vliegen daarheen," zoo lezen wij Ps. 90, vs. 10.

Menschen zijt gij, spreekt de Heere. En wat is het lot onzer lichamen? — zij worden ten laatste door de wormen gegeten. Ziet het er beter met onze zielen uit? Is het daarmede niet zoo gesteld, dat onze kennis en verstand

beperkt en onvolkomen is in al ons denken? Of het verstand ook al vele dingen begrijpt, zoo is er toch oneindig veel meer, waarvan het niets begrijpt. Hoeveel is er niet, dat wij niet weten! Hoeveel, wat den mensch op eens van zijne zinnen berooven kan! Hoe weinig kennen wij ons zelve! Wie weet hij zich zelve, wat voor eene werking de ziel op het ligchaam, het ligchaam op de ziel uitoefent? — Is het geheugen, hoe scherp het ook zij, aan zich zelve overgelaten, niet de gewigtigste dingen vergeten? De wil mag groote dingen, ja, het hoogste goed willen, wat helpt het? — dit willen maakt den mensch slechts des te ongelukkiger, dewijl hij zich zelve niet gelukkig kan maken, dewijl hij het geluk niet te weeg kan brengen, dewijl hij gevoelt dat hij het niet bezit. Met alle krachten en al het vermogen van het verstand en van het willen zijn wij niet in staat, wat buiten ons is te bewegen, of ook slechts ééne eenige hartstogt in ons te overwinnen. Als men wil, kan men niet, en wanneer men kan, wil men niet. Alles heeft zijnen tijd, en geen mensch kan gebieden over de omstandigheden.

Menschen zijt gij, spreekt de Heere, en daar mogen wij wel met Job zeggen: En Gij doet over zulk eenen uwe oogen open, dat Gij mij betreft in het gerigt met U,”¹ Job 14. God betreft ons voor zich in het gerigt; voor dit gerigt wordt het nog op eene andere wijze openbaar, wat wij zijn, en hoe God ons kent, als hij van ons getuigt, dat wij menschen zijn. “Wie gelooft het, dat gij zoo zeer toornig zijt, en wie vreest voor zulke uwe grimmigheid? lezen

¹ Hoogduitsche overzetting.

wij Ps. 90, vs. 11; ¹ want het is toch alles toorn en grim-migheid Gods, dat wij aan allerlei ellende en dood onderworpen zijn. Ofschoon wij van aarde zijn, schiep ons God toch in zijn beeld en naar zijne gelijkenis. ² Indien het nu in de volle beteekenis des woords van ons gezegd wordt, dat wij menschen zijn, waarvan komt dit anders, dan van onze zonde en moedwillige overtreding? En waar zullen wij beginnen, waar eindigen, om het regt duidelijk te maken, wat het in zich heeft, als God tot ons zegt: “Menschen zijt gij.” O, wij hebben het wel voor God te bekennen, dat wij, dat ons gansche wezen, verzinnen, denken en handelen zonde is; een *non-ens et non-sens* voor God en zijne heilige wet!

De volgende uitspraken der Schrift mogen ons nog verder onderrigten, wat het te zeggen is dat wij menschen zijn; want wat zoude ons wel nader kunnen aangaan?

Hoe onze gesteldheid van onze geboorte af aan is, wordt ons geheel naar waarheid geopenbaard Ezech. kap. 16, vs. 2 – 5; Psalm 51, vs. 5 en Genesis kap. 6, vs. 21! “Wat is de mensch, dat hij zuiver zou zijn? en die geboren is van eene vrouw, dat hij regtvaardig zou zijn? Zie, op zijne heiligen zou Hij niet vertrouwen, en de hemelen zijn niet zuiver in zijne oogen. Hoeveel te meer is een man gruwelijk en stinkende, die het onregt indrinkt als water!” lezen wij Job, kap. 15, vs. 14–16. — Of wie heeft, hoe begaafd ook met vermogens der ziel, niet reden om zich te verootmoedigen, daar het toch van ons, zoo als wij van nature zijn, te regt gezegd wordt, dat de natuurlijke mensch niet begrijpt de dingen,

¹ Hoogd. overzetting.

² Gen. 1, vs. 26.

die des Geestes Gods zijn, dat die hem dwaasheid zijn, en hij ze niet verstaan kan? Ja, daar een wijze het van zich belijdt: “Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen menschenverstand; ik heb geene wijsheid geleerd, noch wetenschap der heiligen gekend!” ¹ “Wijs zijn zij om kwaad te doen, maar goed te doen weten zij niet,” zegt de Heere. Indien een os zijnen bezitter kent, en een ezel de krib zijns Heeren, bestraffen daar niet de os en de ezel Israël, dat het zijnen Heer niet kent; bestraffen zij niet des Heeren volk, dat het niet verstaat? ² De mensch is met zijn vernuft en al zijn verstand fijn geslepen genoeg, om met hulp des duivels uitvlugten te zoeken, als hem zijn ware plicht voorgehouden wordt; maar in de dingen Gods en zijner zaligheid bedekt duisternis zijn verstand. — Moet de mensch dan nog vertrouwen op zijn hart, hij, die Gods wegen nimmer kent en ook niet kennen wil? Heeft de mond der Waarheid niet gezegd: “Van binnen uit het hart der menschen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hoovaardij, onverstand?” ³ O, hoe maken deze ondeugden den mensch tot mensch, dat is: slecht! zoo als ook de Prediker betuigt (kap. 9, vs. 3): “Het hart der menschenkinderen is vol boosheid en in hun leven zijn onzinnigheden in hun hart.” Daarom klaagt de profeet Jeremia: “Arglistig is het hart, meer dan eenig ding; ja doodelijk is het, wie zal het kennen?” ⁴ — Heeft dan de mensch bij zulk onverstand nog

¹ Spr. 30, vs. 5.² Jes. 1, vs. 3.³ Mark. 7, vs. 21, 22.

Jer. 17, vs. 9.

eenen anderen wil, dan eenen slaafschén, om den wil des duivels te doen, en den wil en de begeerten des vleesches te dienen? Hoe kan daar de gezindheid anders zijn dan vijandschap tegen God? hoe het streven anders, dan om naar eigen wil en eigen keuze te handelen, zonder zich te bekommeren om Gods toorn en eeuwige straf?

Menschen zijt gij, spreekt God, dat is: dezulken die de eeuwige straf te wachten hebben, als Ik mij niet over u ontferm. Deze eeuwige straf hebben wij menschen wel verdiend. Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan ons, als God komt om ons te bezoeken; het hart is verhard, de ooren zijn onbesneden, de neus riekt gaarne hellestank; de oogen zijn vol overspel, de mond is vol van vervloekingén en God-onteeringen, de tong giftig, de handen vol onreinigheid, de voeten snel om bloed te vergieten, en van den weg des vredes is er in 't geheel geene kennis¹. — Alle gedachten zijn ijdel en alleen op gruwel en boosheid uit, zoodat aan den mensch niet ééne vezel is, die waarachtig goed en naar den geestelijken zin der wet is, al is het ook dat hij naar de letter velerlei loffelijke werken doet.

Menschen zijt gij, spreekt de Heere. En de meening van de goddelijke uitspraak is, dat er niets zoo afschuwelijk, zoo gruwelijk, zoo ontzettend, zoo gruwzaam, zoo verderfelijk gevonden wordt, als een mensch. De mensch is toch tot alle zonden en gruwelen geneigd, en hij voert toch alle zonden met lust en liefde uit; ja, moedwillig stort hij zich meer en meer in de zonde in, verderft zich en helpt zich

¹ Rom. 3, vs. 10—17

Jac. 3, vs. 8—10.

in den grond, ja voedt de zonde nog in de ziel, als hij die met het ligchaam niet meer uitrigten kan. Daarbij moeten wij nu niet aan anderen denken, maar veelmeer, waar wij het van anderen lezen, tot ons zelve zeggen: “Gij zijt immers dezelfde mensch, van dezelfde aarde gemaakt, in dezelfde zonde en afval van God vervallen? Wat in het hart van den eene is, dat kan ook in uw hart opkomen, en is het dan nooit daarin opgekomen? Was niet dat nog strafbaarder, wat in u opkwam? Gelijk gene van de hel aangestoken werd, zoo kunt ook gij aangestoken worden. En o, waartoe komen wij menschen niet? Laat ons toch de tien woorden der wet nagaan: zij gelden den eenen en den anderen; — al deze woorden overtreden wij met gedachten, woorden en werken! Ach ja, zoo zijn wij menschen! Lezen wij in de boeken van Mozes de vloeken van Ebal en al de overtredingen, welke aldaar vervloekt worden ¹. Lezen wij wat Paulus van de heidenen aan de Romeinen in het eerste kapittel schrijft, in welke tegennatuurlijke zonden dezen vervielen; lezen wij van de heiligen des Heeren, van Davids echtbreuk en manslag, van Salomons afgoderijen; lezen wij bij de Profeten, hoe Israël van den uittogt uit Egypte af tegen den Heere gezondigd heeft; lezen wij wat menschen deden, toen zij Jesus verwierpen en kruisigden; lezen wij eindelijk van zoo velen, die, nadat zij in het begin wèl geloopen hadden, ten laatste toch afvielen: zoo worden wij door schrik en angst bevangen bij de kennis van onze diepe verdorvenheid, en zuchten tot God: “Ga niet in het gerigt

¹ Deuter. 27, vs. 15—26.

met uwen knecht, want niemand die leeft, zal voor uw aangezicht regtvaardig zijn."

De onbekeerde, die den heiden gelijk is, al is het dat hij onder het evangelie leeft, verstaat er niets van, wil er niets van weten, dat God van hem zegt dat hij een mensch is. Hij denkt: "Dat spreekt van zelf," en indien hij al zegt: Ik ben een mensch, verwacht niet van mij dat ik mij anders gedragen zal, zoo zegt hij dit alleen om een' vrijbrief voor de zonde te hebben. Alléén hij, die zich tot God den Heere gewend heeft, verstaat het, wat de Heere daarmee meent. De onbekeerde daarentegen bekent zich op zijn best aan deze of gene bepaalde misstap schuldig, zegt: "Ik ben ontegenzeggelijk een zondaar, maar dat zijn wij immers allen;" spoedig vindt hij verontschuldigen, en komt zoo doende nooit tot verootmoedigende zelfkennis. De half-bekeerde, die zich zelven bekeert, rekent zich in verwarde algemeenheid de schuld toe, maar trekt zich terug en wordt toornig, als men hem van drie of vier overtredingen overtuigen wil; hij beweert alles goed gedaan te hebben. De van God bekeerde kent zich schuldig aan alle geboden Gods; het is reeds genoeg, dat hij ze met de gedachten begaan heeft. Deze heeft het ervaren, en ervaart het, dat hij een mensch is, dat hij derhalve vloek- en verdoemenswaardig is; nu meent hij dat God hem, naar zijn heilig regt, voor eeuwig moet verstooten en ter helle verwijzen, en weet ook niet anders, dan dat hij ter helle verzinken moet. Hij denkt, dat er geen grooter tegenstelling bestaat, dan mensch en God; denkt: "God en mensch kunnen nooit te zamen komen, maar moeten eeuwig gescheiden blijven."

Daaraan moge zich nu een ieder beproeven, of zijn geloof het ware is. Dat zich een ieder afvraag, of hij zich alzoo verdoemenswaardig voor God bevond en bevindt, dat hij een ellendig mensch is, dat hij het voor zich zelven niet voor waarhouden, noch vasthouden kan: Dat de heilige God zich met eenen mensch zou inlaten en hem zijne gunst zou kunnen betoonen. Want waarlijk, zonder zoodanige zelfkennis, bij welke de mensch ootmoedig en verbrijzeld zich als mensch aanklaagt, en als een mensch voor de deur der genade, tegen hoop aan, ter neder ligt, is er geene zaligmakende kennis van God en van Christus.

Wanneer wij daarentegen ons zelven als menschen veroordeelen, dan worden wij tot niets, en zijn niets. En dan komt God, vertroost ons op eene onverwachte wijze, haalt de ziel op uit de diepe kuil, de gebondene zielen, die daar lopen! — Dan maakt Hij een einde aan het wachten op Hem, geeft hun vreugde-olie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor eenen benaauwd geest. Zóó neemt God de verlatenen op, die God en zich zelven een gruwel zijn, die, dewijl zij zich bij al hun streven maar al te wel als menschen hebben leeren kennen, zich zelven buitensloten en meenden, dat voor hen het zalig worden niet mogelijk was. Hij spreekt: “menschen zijt gij,” en wil zeggen: “Zoo kent gij u immers zelf, en zijt daardoor doodkrank, ziet geen licht en ligt onder de dooden; gij weet niet, waar gij het zult zoeken en vinden, of hoe gij het aangrijpen moet. — Ik ken u echter wel, zoo als gij door en door menschen zijt, hoe gij u als zondaars aanklaagt, hoe gij zoo zwak zijt, dat gij u van de hel laat schrik aanjagen; welnu, menschen zijt

gij, maar daarom wil Ik u niet ter helle laten varen, u niet verstooten, niet op u toornen, maar Ik wil u opnemen, u, die van verre staat, zoo als gij zijt: Ik ben uw God," spreekt de Heere Heere.

O, dit volzalige en algenoegzame Ik; hoe verslindt het ons zondige, gruwelijke, afschuwelijke, verdoemenswaardige Ik; hoe verslindt het onzen dood! Zóó wedervaart den uitverkorenen barmhartigheid, en de schrik des eeuwigen doods is geweken, en de tijdelijke dood is nog slechts eene afsterving der zonden en een ingang in het eeuwige leven. Dat wij menschen zijn, dat is verzoend; God heeft het ons zelf gezegd, dat de verzoening geschied is door Emmanuël, Jesus Christus, Gods eeniggeboren Zoon, de tweede Adam, de mensch in onze plaats. — Dit "Ik" Gods neemt weg al het knagen en bijten des gewetens, al de zonden der jeugd, alle overtreding; — er staat niets meer in het schuldregister, Gods sterkte is aangegrepen, vrede is met Hem gemaakt, want Hij heeft gezegd: "Gij schapen!" Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijnen weg, doch de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op zijn Lam doen aanloopen. Hij heeft het gezegd: "Gij zijt mijne schapen, schapen mijner weide; Ik heb u uitverkoren, opdat gij niet meer het gedierte des velds ten prooi zijt, opdat gij niet omkomet van honger en dorst, van kommer der ziel om uwer zonden wille; Ik heb u uitverkoren, gij zijt mijne, mijn duurgekocht eigendom, opdat gij niet meer heen en weder dwaalt, maar goede, vette weide hebt en overvloed. Gij zijt mijne schapen, om te hooren mijne stem; Ik ken u, Ik heb u liefgehad, opdat gij mij volgen

zoudt, en Ik u het eeuwige leven geve, en gij niet verloren gaat en niemand u uit mijne hand rukke.”

Ik ben uw God, spreekt de Heere, en de getrooste spreekt: Mijn, Gij, mijn God. Dat “uw God” zegt: “Gij hebt mijn hart en mijne eeuwige liefde en toegenegenheid; ik neem u op in Mijn Verbond van eeuwige genade, in Mijne beschutting en bescherming; alles, wat ik als God ben, dat ben Ik u ten goede, u ter eeuwige zaligheid, u tot lichamelijk doorkomen, door vuur en water, door zes benaauwdheden en ook door de zevende. Door den nood, door den dood leid Ik u ten leven, leid Ik u tot Mij, opdat gij eeuwig Mijn aangezicht in gerechtigheid aanschouwt.”

O, hoe gelukkig zijn zij, die, vooral in hunne jonge jaren, tot deze zelfkennis, dat zij menschen zijn, door Gods heilige Wet gebragt zijn en gebragt worden; zij vinden in niets rust, totdat de Heere het ook tot hen gezegd heeft: “Ik ben uw God.”. Dat zegt God tot hen, dewijl zij, om heil verlegen en bekommerd, terwijl zij den onvermijdelijken dood voor oogen hebben en ook den ernst Gods wegens hunne zonden ondervinden, het aangezicht des Heeren zoeken met vele tranen en zuchtingen, en in de Heilige Schrift vorschen, of hun de Heere ook nog in genade daarin ontmoeten mogt.

Nemen wij het ter harte, dat er staat: spreekt de Heere, Heere. Dit spreken is een spreken in het oor des harten door middel van het geschreven Woord. Wat daar op het blad des Boeks staat, komt door den Heiligen Geest, voor den heilbegeerige, verstaanbaar, binnen in het hart, zoodat de begenadigde ziel spreekt: “Gij hebt al mijne zonden achter uwen rug geworpen. En de eerste naam Heer e troost

met magt, want die drukt uit, dat alles onder zijne voeten ligt; en de andere naam, dat hij woord en trouwe houdt, en niet laat varen de werken zijner handen.

Wie zoo gelukkig gemaakt is, die heeft het geheele leven door, een' levenden God voor zijn hart, en op al zijne wegen een genadig en verzoend God tegen alle zijne zonden, een Almagtig God tegen al zijne nooden. Wie zoo gelukkig gemaakt is, die kan en zal hier beneden en eeuwiglijk zingen van de goedertierenheden des Heeren, en zijne waarheid bekend maken met zijnen mond, van geslachte tot geslachte. (Ps. 89). — Die zoo geplant zijn in het huis des Heeren, dien zal gegeven worden te groeijen in de voorhoven onzes Gods. In den grijzen ouderdom zullen zij nog vruchten dragen; zij zullen vet en groen zijn; om te verkondigen, dat de Heere regt is; Hij is mijn rotssteen, en in Hem is geen onregt (Ps. 92).

Daarentegen hoe ongelukkig zijn allen, welke deze zelfkennis missen: zij wandelen in de wegen, welker einde de eeuwige dood is! Mogten zij het bedenken, die mij hooren en Gods gebod overtreden, zonder berouw daarover te hebben; mogten zij het toch verstaan, dat zij menschen zijn, dat zij vloek- en verdoemenswaardig zijn! Hoe zouden zij in zich zelve inkeeren, en om genade en ontferming schreeuwen tot dien God, die hen nog in zijne lankmoedigheid draagt, die hun elk oogenblik den adem ontnemen kan, en voor eeuwig van zijn aangezicht ter helle zal moeten verstooten, omdat zij als menschen niet gezocht hebben met God bekend en vereenigd te worden.

Hier is rijke troost voor alle bekommerden, en het kan

niet missen: zoodra deze woorden des Heeren in geloove omhelsd worden, zoo zullen wij in nood en dood ondervinden; dat deze God ons niet misleidt, ons, die ons zelven voortdurend misleiden, totdat wij ons met des Heeren verklaring en uitspraak over ons tevreden stellen en met Zijn Lam, om wiens wil hij met ons menschen als menschen wil tevreden zijn, zoo als ook het gezang luidde in Bethlehems velden: "In menschen een welbehagen," en zoo als de wijsheid spreekt: "Mijne vermakingen zijn met der menschen kinderen."

A m e n.
